

Arbeidsmarkt zorg en welzijn Groningen

Maart 2022

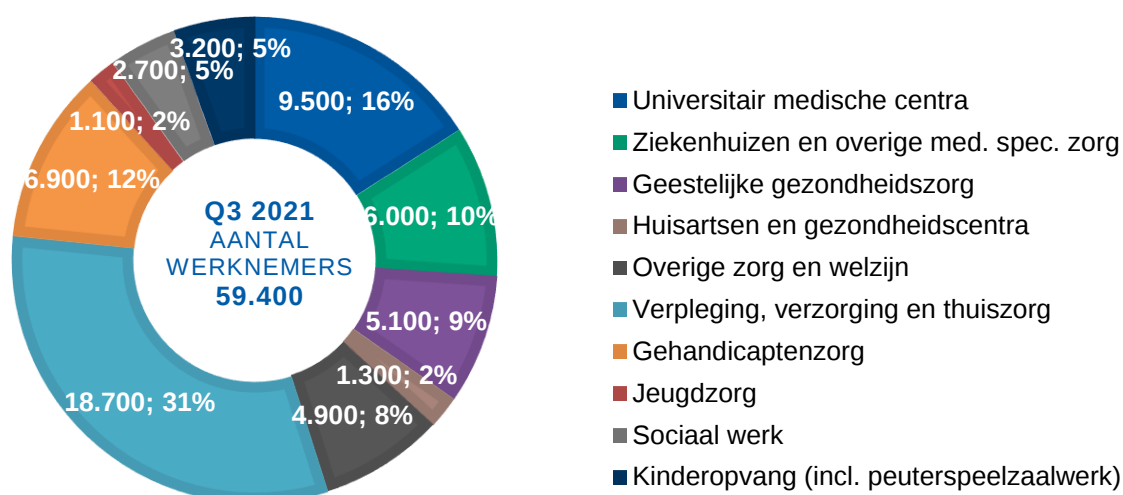
Deze factsheet laat de stand van zaken zien op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn in de provincie Groningen. We brengen de ontwikkeling van het aantal werknemers en vacatures naar branche in beeld. De in- en uitstroom van werknemers komt aan bod. Daarna zoomen we in op het werkplezier, de werkdruk, het opleiden van de huidige medewerkers en de instroom van nieuwe professionals in het beroepsonderwijs. Als laatste een blik op de toekomst: de Groningse prognoses van de personeelstekorten t/m 2031 en de bevolkingsontwikkeling naar leeftijd in 2032 en 2042.

Aantal werknemers zorg en welzijn in Groningen blijft groeien

- Zowel het afgelopen jaar (+1.200, +2,1%) als de afgelopen vijf jaar (+7.800, +15,1%) is het aantal werknemers in de sector zorg en welzijn in de provincie Groningen gestegen. In totaal werken er nu ongeveer 59.500 mensen in de Groningse zorg en welzijn sector.
- Het aantal werknemers in Groningen in alle sectoren is 257.400, dit betekent dat 23,1% van alle werknemers in de sector zorg en welzijn werkt. Dit percentage ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van 17,1%.
- De meeste van deze 59.400 mensen hebben een baan in de branche verpleging, verzorging en thuiszorg (18.700, 31%), universitair medische centra (9.500, 16%) en de gehandicaptenzorg (6.900, 12%).

Ontwikkeling werknemers zorg en welzijn Groningen 2016-2021									
Aantal werknemers						Trend Q3 2016-'21		Trend Q3 2020-'21	
Q3 2016	Q3 2017	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2020	Q3 2021	Aantal	%	Aantal	%
51.600	53.400	54.600	57.300	58.200	59.400	7.800	15,1%	1.200	2,1%

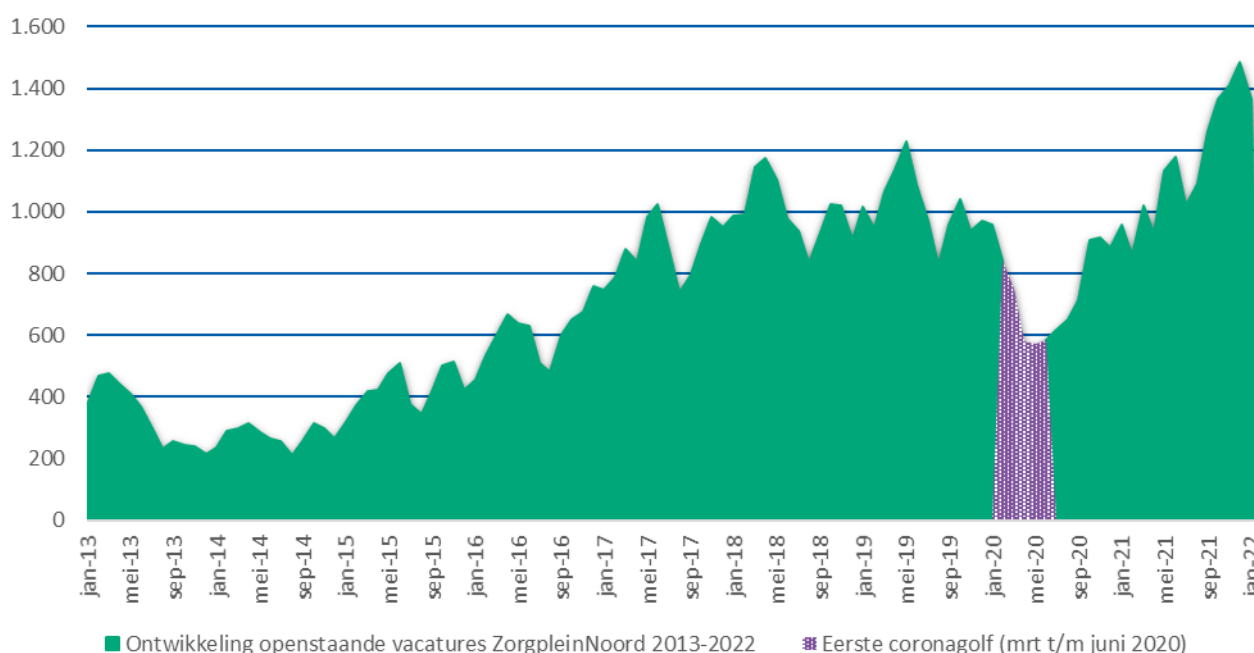
Werknemers naar branche zorg en welzijn Groningen

Aantal openstaande vacatures stijgt in tweede helft van 2021 na forse daling gedurende eerste golf van de coronacrisis

- In het jaar 2021 hebben er in totaal 13.697 openstaande vacatures op de vacaturesite van ZorgpleinNoord gestaan. Nog nooit eerder waren er in één jaar zoveel openstaande vacatures.
- Vergeleken met 2020 is dit een stijging van 4.719 vacatures (+52,6%) en vergeleken met 2019 zijn dit 1.526 meer vacatures (+12,5%).
- We zagen eind 2020 dat het aantal vacatures weer stabiliseerde na de forse daling in de eerste coronagolf (mrt t/m juni 2020) tot vlak onder het niveau van 2019. Deze trend duurde ongeveer tot augustus 2021, waarna het aantal vacatures verder opliep.

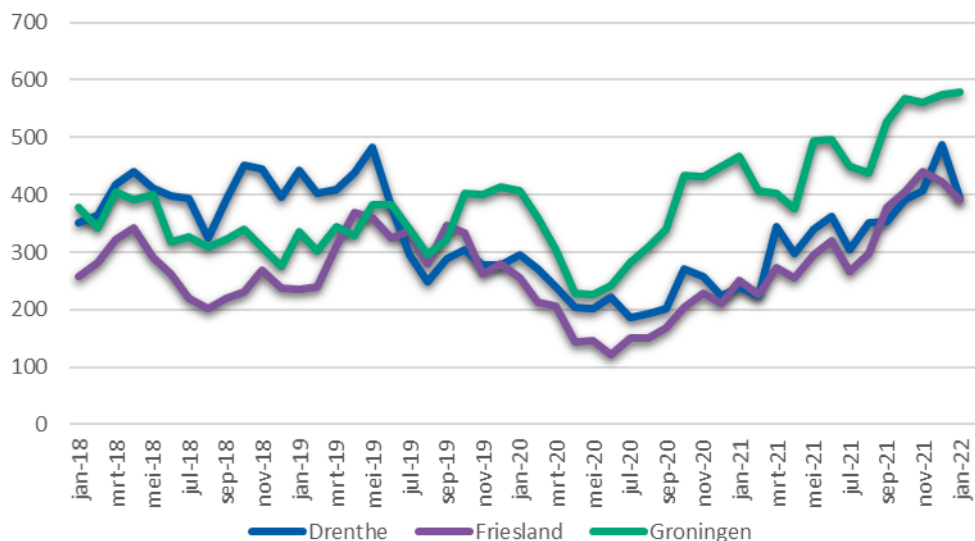
Vacature ontwikkeling 2013-2022

Openstaande vacatures in de provincie Groningen dalen en stijgen het meest extreem

- In provincie Groningen waren in 2021 de meeste vacatures (42%), gevolgd door Drenthe (30%) en Friesland (28%). De daling van het aantal vacatures in 2020, gedurende de eerste coronagolf (mrt t/m juni 2020), was in de provincie Groningen korter maar krachtiger. Vergeleken met Drenthe en Friesland stonden er in Groningen eind 2020 al meer vacatures open dan in 2019. Dit was bij de provincies Drenthe en Friesland pas in de tweede helft van 2021 het geval.
- Wat opvalt aan de verdeling van het aantal openstaande vacatures per branche en per functiegroep in de provincie Groningen is dat er vergeleken met de andere twee noordelijke provincies, veel vacatures worden geplaatst in de branche geestelijke gezondheidszorg (1.427, 25%).

Openstaande vacatures per provincie

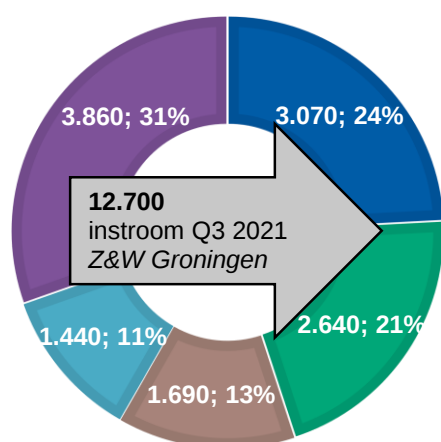

Vacatures provincie Groningen 2021 naar branche en functiegroep		
Top 3 per branche:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. verpleging, verzorging en thuiszorg	2464	43%
2. geestelijke gezondheidszorg	1427	25%
3. gehandicaptenzorg	878	15%
Top 3 Functiegroep:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. sociaal pedagogisch	1102	19%
2. verzorgende	959	17%
3. verpleegkundige	791	14%

In Groningen relatief veel nieuwe instroom vanuit het onderwijs (31%) in vergelijking met Drenthe (26%) en Friesland (27%)

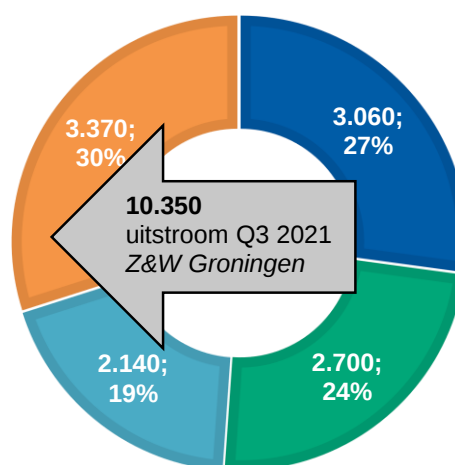
- De staafdiagrammen op de volgende pagina laten de totale in- en uitstroom van medewerkers bij zorg- en welzijnswerkgevers in Groningen zien. Tussen het vierde kwartaal van 2020 en het derde kwartaal van 2021 stroomden 12.700 medewerkers in bij een Groningse zorg- of welzijnsorganisatie. Oftewel 22% van de werknemers startte afgelopen jaar met een nieuwe baan in de sector. In dezelfde periode verlieten 10.350 medewerkers hun Groningse zorg- en welzijnswerkgevers, zo'n 18% van het totaal aantal werknemers aan het begin van dat jaar.
- Ongeveer één op de tien werknemers (+/- 5740 medewerkers) wisselt van baan binnen de Groningse zorg- en welzijnssector. 3.065 medewerkers verruilen van baan binnen hun branche en ongeveer 2.670 medewerkers starten bij een werkgever in andere zorg- en welzijnsbranche.
- Ongeveer één op de acht werknemers (12%) stroomde nieuw in, in de Groningse zorg- en welzijnssector. De meeste van hen (3.860) komen direct uit de opleiding, 1.440 mensen zijn zij-instromer en 1.690 medewerkers hebben al eerder in de sector gewerkt.
- Eén op de elf medewerkers (9%) verliet afgelopen jaar de Groningse zorg- en welzijnssector. Van deze uitstroom uit de sector gingen 2.140 medewerkers aan de slag in een andere bedrijfssector. We weten van de 3.370 medewerkers overige uitstroom nu nog niet de eindbestemming. Tussen 2017 en 2020 stroomde gemiddeld 25% van deze medewerkers uit naar een uitkering, 11% ging verder als zzp'er, 18% ging met pensioen en de overige 46% werd inactief.

TOTALE INSTROOM NAAR HERKOMST

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- herintreder (>1 jr. weg)
- zij-instromer
- overig (o.a. onderwijs)

TOTALE UITSTROOM NAAR BESTEMMING

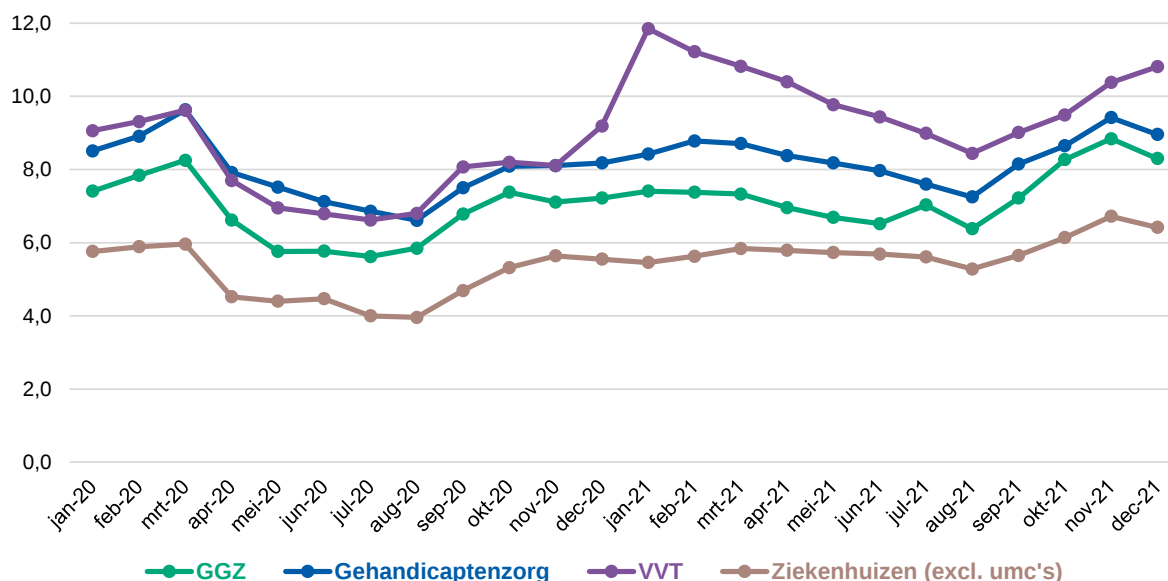
- dezelfde branche
- andere z&w branche
- andere sector
- overig (o.a. zzp, pensioen, uitkering)

Arbeidsomstandigheden: hoger ziekteverzuim in 2021 en bijna 4 op 10 medewerkers ervaart hoge werkdruk

- Acht op de tien werknemers (80,1%) in de Groningse zorg- en welzijnssector geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het werk dat zij doen, blijkt uit de CBS werknemersenquête van voorjaar 2021. Daarmee is de ervaren werktevredenheid zelfs iets toegenomen ten opzichte van de meting in 2019, toen was 76,3% van de zorg- en welzijnsmedewerkers tevreden of zeer tevreden.
- Bijna vier op de tien (39,1%) zorg- en welzijnsmedewerkers ervaart de werkdruk als te hoog of veel te hoog. Twee jaar geleden lag dit percentage iets hoger op 40,8%. Het aandeel medewerkers dat een te hoge werkdruk ervaart verschilt per branche. In de branche jeugdzorg geeft bijna de helft (48,9%) van de werknemers aan de werkdruk als (veel) te hoog te ervaren. Het laagste aandeel wordt gemeten in de overige zorg en welzijn (o.a. eerstelijnszorg excl. huisartsen). In deze branche geeft nog geen derde (31,4%) van het personeel aan een (veel) te hoge werkdruk te ervaren.
- Tussen 2019 en 2021 is een toename van de ervaren werkdruk zichtbaar bij de huisartsen en gezondheidscentra en in de kinderopvang. In 2019 vond 39,3% van het personeel in de huisartsenzorg en 40,3% van medewerkers in kinderopvang de werkdruk (veel) te hoog. Twee jaar later liggen deze percentages op respectievelijk 45,7% en 44,0% van het personeelsbestand.
- De grafiek op de volgende pagina toont de ontwikkeling van het ziekteverzuim van de vier grote zorgbranches voor de jaren 2020 en 2021 in Groningen. In 2020 lag het gemiddelde ziekteverzuim van deze branches op 7,9%. Afgelopen jaar liep het gemiddelde ziekteverzuim op naar 6,7%. De ouderenzorg had over 2021 gemiddeld genomen het hoogste verzuim met 10,1%. In ziekenhuizen (excl. UMCG) is het verzuim het laagst met 5,8%.

Ontwikkeling verzuimpercentage zorgbranches Groningen 2020-2021

Bron: Vernet februari 2022

Opleiden en ontwikkelen: instroom hbo-beroepsonderwijs groeit, voor mbo en wo is sprake van een daling

- Ongeveer 62% van de werknemers in de Groningse zorg- en welzijnssector volgde afgelopen jaar een vorm van scholing, in 2019 was dit nog 69%. Het kan gaan om een korte training, maar ook om een kwalificerende opleiding op een hoger functieniveau.
- Afgelopen schooljaar (2020/2021) daalde de instroom in het mbo zorg- en welzijnsberoepsonderwijs voor het eerst in vijf jaar. De instroom in andere mbo-opleidingsrichtingen daalt al langer. Het aandeel mbo-studenten (35%) dat voor een zorg- of welzijnsopleiding (35%) kiest, is iets groter dan vijf jaar geleden (30%).
- De instroom van Groningse studenten in het zorg- en welzijnsberoepsonderwijs op hbo-niveau steeg behoorlijk afgelopen studiejaar (2020/2021), terwijl de instroom in andere hbo-opleidingsrichtingen daalde. In het wo was de ontwikkeling omgekeerd. De instroom in de wo-zorg- en welzijnsopleidingen daalde licht, terwijl de instroom in de andere beroepsopleidingen toenam. Ongeveer 39% van de Groningse hbo-studenten kiest voor een opleiding in de richting van zorg en welzijn, in het wo is 24%

Groningen instroom beroepsonderwijs						Trend	
Studierichting / studiejaar	2016-'17	2017-'18	2018-'19	2019-'20	2020-'21*	2016-'17/2020-'21	2019-'20/ 2020-'21
mbo zorg en welzijn	2.520	2.840	3.010	3.150	2.920	15,9%	-7,3%
mbo geen zorg en welzijn	5.800	5.770	6.050	5.940	5.370	-7,4%	-9,6%
hbo zorg en welzijn	2.200	2.290	2.280	2.190	2.500	13,6%	14,2%
hbo geen zorg en welzijn	3.760	3.720	3.830	4.000	3.940	4,8%	-1,5%
wo zorg en welzijn	2.040	1.910	2.290	2.240	2.220	8,8%	-0,9%
wo geen zorg en welzijn	5.870	5.940	6.750	6.850	7.220	23,0%	5,4%

Arbeidsmarkprognose t/m 2031: 6.400 medewerkers tekort voor groeiende zorgvraag

- Dit jaar wordt een personeelstekort van ongeveer 1.800 medewerkers in de Groningse zorg- en welzijnssector verwacht. Naar verwachting loopt dit tekort op naar 6.400 medewerkers in 2031. Als gevolg van ontgroening en vergrijzing groeit het zorggebruik en de vraag naar zorg- en welzijns personeel in Groningen. Het aanbod van zorg- en welzijnsprofessionals groeit nauwelijks meer door diezelfde ontgroening en vergrijzing, waardoor het Groningse personeelstekort toeneemt.
- De grootste tekorten worden verwacht voor de Groningse verpleeghuizen, ongeveer 2.200 werknemers in 2031. Naar verwachting ontstaat de meeste schaarste aan verzorgenden, voor deze functiegroep wordt het grootste personeelstekort verwacht in Groningen.

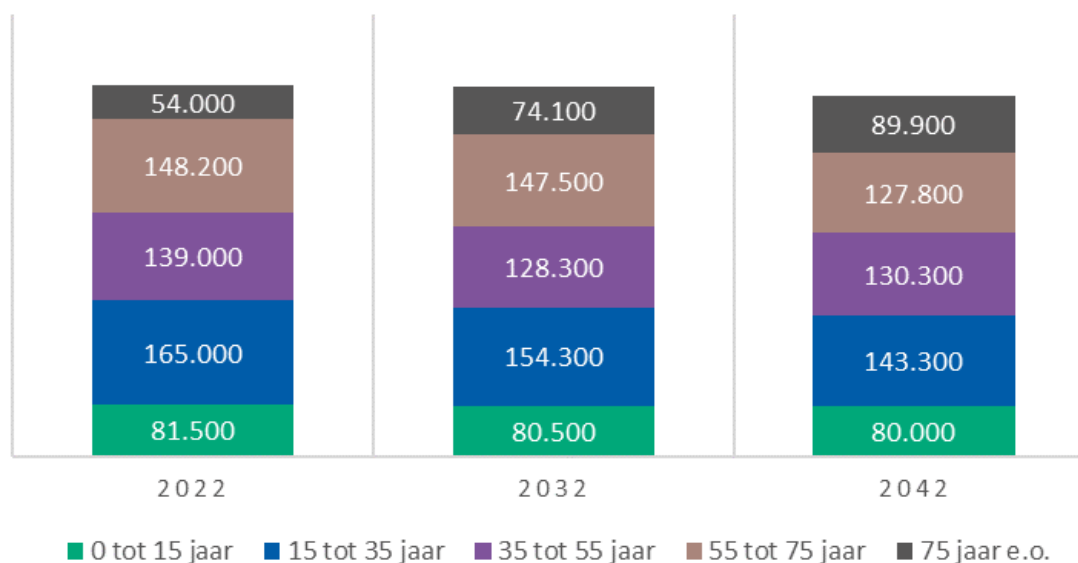
Verwacht personeelstekort zorg & welzijn			Top 3 personeelstekort Groningen	
Regio:	2022	2031	Functiegroep:	2031
Groningen	-1.800	-6.400	1. Verzorgende (mbo-3)	-1.400
Friesland	-2.100	-6.700	2. Verpleegkundige	-1.000
Drenthe	-1.900	-5.400	3. Verlos en verpleegkundige (hbo-6)	-300
Noord-Nederland	-5.800	-18.600	3. Social work (hbo-6)	-300
Nederland	-49.200	-140.200		

Demografische ontwikkeling: er is sprake van ontgroening en vergrijzing in provincie Groningen

- De verwachte leeftijdsopbouw van de provincie Groningen verandert sterk de komende jaren. Er is namelijk sprake van ontgroening en vergrijzing. Dit betekent dat de potentiële beroepsbevolking komende jaren zal afnemen, terwijl de leeftijdsgroep van 75 jaar en ouder sterk toeneemt. Die leeftijdsgroep vraagt gemiddeld genomen de meeste zorg.
- De totale bevolking krimpt in 2042 in de provincie Groningen met 16.400 mensen (-2,8%), maar het aantal mensen met een leeftijd van 75 jaar en ouder neemt sterk toe met 35.900 mensen (+66,5%). Het aantal mensen in Groningen in de leeftijd van 15 tot 75 jaar neemt daarentegen af met 50.800 mensen (-11,2%). Deze afname van de beroepsbevolking is procentueel gezien een stuk groter dan in heel Nederland waar deze in 2042 naar verwachting met 469.100 mensen (-3,5%) afneemt.

Bevolkingsprognose Groningen					
Leeftijd	2022	2032	2042	2022-42	% 2022-42
0 tot 15 jaar	81.500	80.500	80.000	-1.500	-1,8%
15 tot 35 jaar	165.000	154.300	143.300	-21.700	-13,2%
35 tot 55 jaar	139.000	128.300	130.300	-8.700	-6,3%
55 tot 75 jaar	148.200	147.500	127.800	-20.400	-13,8%
75 jaar e.o.	54.000	74.100	89.900	35.900	66,5%
Totaal	587.700	584.700	571.300	-16.400	-2,8%

BEVOLKINGSPROGNOSE GRONINGEN

Bronnen

- ABF Research (arbeidsmarktprognoses)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Vacaturesite ZorgpleinNoord
- Vernet (ziekteverzuim)

Meer informatie over deze publicatie

- Deze factsheet is een uitgave van Stichting ZorgpleinNoord. Publicatie uit dit werk is toegestaan, mits de gebruikte bronnen ook vermeld worden.
- Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met de onderzoekers van ZorgpleinNoord: Jort Voerman (j.voerman@zorgpleinnoord.nl) of Karin Doornbos (k.doornbos@zorgpleinnoord.nl)